

Позовна давність у 2025 році (з урахуванням воєнного стану та карантину): з 4 вересня 2025 року діють зміни до ЦКУ

🚩 Зупинення термінів позовної давності:

- **З 02.04.2020 року** – під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), строки, визначені статтями 257, 258, 362, 559, 681, 728, 786, 1293 цього Кодексу, продовжуються на строк дії такого карантину (п. 12 Прикінцевих та перехідних положень ЦКУ).
- **З 17.03.2022 року** – у період дії воєнного стану в Україні перебіг позовної давності, визначений цим Кодексом, зупиняється на строк дії такого стану (п. 19 Прикінцевих та перехідних положень ЦКУ).

Відповідно до ЗУ «Про внесення змін до пункту 19 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності» (далі – Закон №4434), який набрав чинності **4 вересня 2025 року**.

Звертаємо увагу: Законом 4434 просто виключений п.19 і не прописані жодні перехідні положення.

🚩 Наслідки внесення змін Законом №4434 в ЦКУ:

Виключення пункту 19 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" із ЦКУ означає, що з дня, наступного від дати набрання чинності Законом №4434 ми продовжимо обраховувати строк позовної давності, який:

- або ще не закінчився станом на **02.04.2020 року**;
- або ще не розпочався станом на **02.04.2020 року**.

Тобто йдеться про позовну давність, яка виникла у період після 02.04.2020р. та почне обраховуватись з дня, наступного від дати набрання чинності Законом №4434.

🚩 Рекомендації для суб'єктів господарювання :

1. Проаналізувати всі діючі договори та строки позовної давності

- Звернути увагу на ті, за якими ще можливе звернення до суду, тобто договори укладені до 2018 року включно, де строки позовної давності майже закінчилися до 02.04.2020р. та залишився обмежений термін часу після набрання чинності Законом №4434.

2. Якщо до закінчення строку давності залишилось мало часу – необхідно звернутися до суду у максимально короткі строки.

3. У зовнішньоекономічних договорах – **перевірити вибір права та арбітражні умови.**

4. Для українських контрагентів застосовувати **листування про визнання боргу чи підписання актів звірки** (вони переривають позовну давність як дії, які свідчать про визнання боргу – ст. 264 ЦКУ):

- ✓ *визнання боржником пред'явленої кредитором претензії,*
- ✓ *зміна договору, з якої вбачається, що боржник визнає існування боргу,*
- ✓ *підписання додаткової угоди про продовження дії договору (зокрема, в частині зміни порядку чи строків виконання зобов'язань),*
- ✓ *письмове прохання боржника відстрочити сплату боргу,*
- ✓ *письмове звернення боржника до кредитора щодо гарантування сплати суми боргу (або часткової сплати боргу одночасно) до певної дати або зазначити інші умови/гарантії,*
- ✓ *часткове погашення суми основного боргу або санкцій за договором іншою особою за боржника.*

 Безнадійна заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності.

Після обрахунку строків позовної давності за конкретним договором сторона може списати таку заборгованість як безнадійну у періоді, на який припадає закінчення 1095 дня строку позовної давності.

Закінчення строку позовної давності є достатнім критерієм для визнання заборгованості безнадійною незалежно від того, чи звертався кредитор до суду, чи ні.